ԿՊՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 23 ԱՊՐԻԼ — ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 2307 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 23 — ԱՊՐԻԼ — Ն. Տ. — 9 — ՄԱՅԻՍ — 1879

ՊԱՏՄԱՆԻՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համ. 10 մկճ.
» » Գաւառաց » 21 լիրա
վեցամս. » Կ. Պոլսոյ » 5 մկճ.
» » Գաւառաց » 11 լիրա
Օտար երկիրներու » 50 ֆր.
Գանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 գուրուչ, երկու անգամի համար 2 գրչ. եւ աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ:
Իւրաքանչիւր թիւ 40 փարա արժ:

ԱՐԱՐ

ԼՐԱԳԻՐ

ՀԱՆԱՊԱՋՕՐԵԱՅ

ՊԱՏՄԱՆԻՔ

Դրամ պէտք է ղրկուի ընդհանուր ճանապարհ թղթակցութեանց վրայ:
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ եւ յայտ պարտի ղրկուիլ Խմբագրի —Տնօրէնին անուամբ, Գալաթիա Պանագրեան Հանի թիւ 198, Նօթր Տամ, Պանկի դրան քով:
Ձանուն ծանօթը չհրատարակած նամակ չընդունուիր:
Ձտպուած նամակ չդրուիր, եւ ետ չեն արուիր

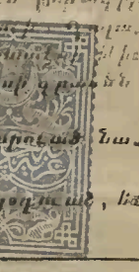

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ,

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 23 ԱՊՐԻԼ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Կայսերական կառավարութեան եւ Աւստրօ—Հունգարիոյ մէջ Նովի—Պազարի խնդրոյն նկատմամբ ինքնուսոյ պայմանագրութիւնը տակաւին հրատարակուած չգտնուելով՝ կառարկել տեղի կունենայ չունենք անոր վրայ: Վիեննայի լրագիրը այսչափ միայն կըսէ թէ պայմանագրութեան առաջին մասը Գոռնիոյ եւ Հերսեքի կը վերաբերի: Վեհ. Սուլթանը կը ճանչէ եղեր Աւստրօ—Հունգարական կառավարութեան այս երկու գաւառներն իւր վարչութեան ներքեւ առնելու իրաւունքն ու պրաւումը: Կրօնքն ազատ պիտի լինի եւ իսլամաց նկերը վեհ. Սուլթանին կողմէն պիտի կարգուին: Երկրորդ մասը Նովի—Պազարի կը վերաբերի: Կայսերական կառավարութիւնը Թոյլ կուտայ որ Աւստրիա մինչեւ Մեհմետվեցա գօրք դնէ. սակայն Նովի—Պազարի մէջ Օսմանեան գօրք ևս պիտի դանուի եւ քաղաքային վարչութիւնն ու ոստիկանութիւնը Բ. Դրան ձեռքը պիտի մնայ: Աւստրիոյ այս կրկնակի դրաւումն Անտրաչի կոմսին այն աշխատասիրութեան կընծայուի, որով Գոռնիոյ եւ Հերսեքի մէջ Սլաւ յեղափոխականաց չարժումները բառնալ եւ Նովի—Պազարի դրաւմամբ Գարատաղի եւ Սերվիոյ միջեւ ինկած նեղ կերպը ձեռք անցնելով՝ այս երկու իշխանութեանց միացումն արգելուլ կուզէ, եւ այս ընթացիք իւր նպատակին է Դալմաթիոյ եւ Խրուաթիոյ Սլաւեներուն մէջ Սլաւեան միութեան գաղափարին տարածման առաջքն առնուլ: Թէ՛ այս պատճառներն իրական լինին եւ թէ՛ երկիր գրաւելու համար պարզապես պատրուակ, եղրակացութիւնը միեւնոյն է. Աւստրիա երկու մեծ նահանգ կը գրաւէ եւ Նովի—Պազարի մէջ զօրք դնելով մինչեւ Մեհմետվեցա, ըստ Եւրոպական լրագրաց՝ նոր քայլ մը կառնու դէպ ի Սելանիկ:

Կայսերական կառավարութիւնը Գոռնիոյ եւ Հերսեքի դրաւման եւ Նովի Պազարի մէջ Աւստրիական զօրք մտնելուն պատճառաւ Սլաւնիացւոյ յուզմունքը գազրեցնելու չանք կը տանի: Բրեչինայէն կը գրեն թէ նոր կառավարիչ Միւնիպ փաշան գայմագամներուն չրջաբերական մը ղրկեր է հրահանգ տալով՝ որ երկրին գանգատները, որ կրօնքէ եւ լինին, խոտիւ պիտի պատժուին: Միւնիպ փաշան կը պահանջէ մանաւանդ որ Գոռնիոյ սահմանին մօտ գաղտնական խումբերը չհանուին: Ցիշեալ կառավարիչը Ալպանիացւոց Սերվիոյ կողմը քանի մը մղոն ուղղ երթալ չ'ուզեցաւ, Պելկրատի հեռագրերը կը ծանուցանեն թէ Արնաւուտաք Գուրչուլուի վրայ յարձակելով Քրիստոնեայ բնակիչները չարգելեր են: Այս դէպքին վրայ Սերվիոյ կառավարութիւնն հետզհետէ լինն ծանուցագիրը ներկայացուցեր է Բ. Դրան, որ խոստացեր է սահմանագլուխը զօրք ղրկելով անդորրութիւնը պահպանել:

Սերվիոյ կառավարութիւնն այս անգամ եւրոպական մեծ տէրութեանց ներկայացուցիչներուն իմաց տուեր է թէ Սերվիական զօրքն Ալպանիացւոց հետ կռուելով՝ պանդխտութեան կը կարօտին:

Ալպանիացւոց Սերվիոյ կողմը քանի մը մղոն տեղ երած յարձակումն յաջող եղք չ'ուենեցաւ, Պելկրատի հեռագրերը կը ծանուցանեն թէ Արնաւուտաք Գուրչուլուի վրայ յարձակելով Քրիստոնեայ բնակիչները չարգելեր են: Այս դէպքին վրայ Սերվիոյ կառավարութիւնն հետզհետէ լինն ծանուցագիրը ներկայացուցեր է Բ. Դրան, որ խոստացեր է սահմանագլուխը զօրք ղրկելով անդորրութիւնը պահպանել:

Սերվիոյ կառավարութիւնն այս անգամ եւրոպական մեծ տէրութեանց ներկայացուցիչներուն իմաց տուեր է թէ Սերվիական զօրքն Ալպանիացւոց հետ կռուելով՝ պանդխտութեան կը կարօտին:

ՀԱԿԱՀԱՅՈՒՆԵԱՆՑ ԾԻՇՏԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

(Շարունակութիւն տես Թիւ 2306)

Գեր. Հասան մեծ խնամք իւր հատրակութիւնէն ծած կելով այն կանգակն, որոյ վրայ կը հիմներ իւր Պատրիարքութեան իրաւունքն, եւ չնորհիւ ամեն տեսակ մեքենայութեանց եւ մանաւանդ դեսպանատան մ'աղդեցութեան, որոյ անունը տալու հարկ չկայ, կարող եղաւ 1867ին՝ ամեն նահանջութիւններու հակառակ՝ հրամանագիր մը ձեռք բերել Բ. Դռնէն, որ պինք Պատրիարք կանուաներ: Հասարակութեան լուսաւոր մեծամասնութիւնը սաստկապես բողոքեց այս յաջողութեան դէմ: Ինդիրն ևս քան զևս ծանր կերպարանք առաւ: Շատ չանցաւ, ևկեղեցւոյ մէջ անկարգութիւնք, կռիւներ եւ հազար տեսակ դայթակղութիւնք ծագեցան. ընտանեաց մէջէն խազազութիւնն անհետացաւ. մինչեւ իսկ արիւնհեղութիւն եղաւ: Բ. Դուռը պարտք համարեց ծագած վէճը քննել: Երկար վիճաբանութիւնք տեղի ունեցան, դրաւորագիս եւ բերանացի բանակցութիւնք եղան: Երկու կողմէն բացատրութիւններ տրուեցան եւ ինդիրը լուսաբանեցաւ: Դատը քննուելով՝ կատարեալապէս հաստատուեցաւ թէ այս դժուարութեան առարկան ըստնաւ յարաբերութիւն չունէր հատուստոյ վարդապետութեան, կամ ոչիկ կրօնին եւ խղճի ազատութեան հետ, այլ թէ այս նուիրական բառերը քանի մ'անձանց բերաններուն մէջ իրրեւ պատրուակ կը ծառայէին, եւ թէ նոյն իսկ Հասունեանց համար ըստնաւ անպատեհութիւն չկար Բեվերատրուս կոնգակը կատարելապէս մերժուելուս, ինչպես որ Եւրոպիոյ կամուիկ ազգերն եւ անոնց կառավարութիւնները, թէեպէտ Պապին Պատրիարքական երաւասութեան նեղքեւ կը դանուին, իրաւամբ մերժած էին խելամը Պատական շրջաբերական, ընդ որս նաեւ Սիլլաբուս անուն շրջաբերականը, մինչդեռ իրենց կառավարութեանց կողմանէ այս նկատմամբ եղած որոշումներն անոնց կաթոլիկութեան բնաւ ջնաս տուած կամ անոնց կրօնական հանգստութեան ու խղճին վիրաւորած չէին:

Այսպէս ահա Հայ կամոլիկ հատարակութեան իրաւունքներն ու դրքերն անդամ մ'ևս կայսերական կառավարութեան կողմանէ արդար դատուած եւ հաստատուած էին: Գեր. Հասան իւր յանշատակած պատրիարքական ամրոցին ինկաւ. ասկէց դատ, հատարակաց բարեկարգութիւնը խանգարած եւ աերութեան օրինաց հակառակ վարուած լինելուն պատճառաւ՝ Օսմանեան հողէն արտաքսեցաւ: Յայնժամ Հայ կամոլիկ հատարակութիւնն իւր կանոնաւոր վիճակին եւ իրաւանց կատարեալ վերահաստատութեան, ազատագիս իւր Պատրիարքին ընտրութիւն ստացաւ, զոր քսէիլ ստուար մեծամասնութեամբ ընտրեց եւ Բ. Դուռն ալ ընդունելով՝ 1872 մայիս 1 ի հրամանագրով վաւերացուց: Կառավարութեան այս դործն, որ արդարութեան, երկրին օրինաց, եկեղեցւոյ կանոնաց, մեր հատարակութեան հաստատութեան եղանակին, ինչպէս նաեւ յայն և Լուսաւորչական պատրիարքութեանց էական արտօնութիւնները անվնաս պահելու սկզբան համաձայն էր, վերջ կարար աղդեցութիւն մ'ունեցաւ աերութեան բոլոր քրիստոնեայ եւ ոչ քրիստոնեայ ժողովրդոց վրայ: Բուրլ Կամոլիկ հատարակութիւնք, ինչպէս Մարոնիք, Մելքիտք, Աստրիք և Քալդեացիք, որք միշտ ճանչուած են կայսերական կառավարութենէն և որք երենց Պատրիարքաց հաստատութիւնը մեր Հայ կամոլիկ հատարակութեան Պատրիարքարանին չնորհիւ և միջնորդութեամբ ձեռք բերած են, ամեն կերպիւ մեր տեսակ կերպին մտանակցեցան, Բիւերատուրա կոնգակը մերժելուն, և Աբեմլեան եկեղեցւոյ ոտնձգութեանց դէմ իրենց իրաւասութիւնն ու իրենց եկեղեցւոյ նախկին անկախութիւնը պաշտպանելուն:

Բայց՝ դժբաղդաբար՝ այն տերութիւնը կամ նորա դեսպաններն, որք Գեր. Հասունի պաշտպան կանդնած էին, և որք՝ կամոլիկութեան, կրօնի և խղճի ազատութեան խորհրդակից պին ներքեւ շարունակ իրենց առաջադրած նպատակին հասնիլ կուզէին, և սխալ հաշուով մը կը կարծէին թէ կրնան իրենց ազդեցութեան չըրջանակն ընդարձակել՝ Արեւելից քրիստոնեայ ժողովուրդները լատինացընելով, յիշեալ տերութեան դեսպանները, կըսեմք, երբեք չդադրեցան դժուարութիւններ յարուցանելէ, հաւատակութիւնները արդարելէ, և ապրանի ու անուղղակի միջոցներով միջամտութիւն 'ի գործ դնելէ:

Բարեպաշտական նուիրատուութեանց և կառակայ ինդիրն յուզուեցաւ, որ Յոյներէ, Լուսաւորչական Հայերէ, կամոլիկ Հայերէ և Հասուենիներէ բաղկացեալ յանձնախումբ մը յանձնուեցաւ և Հասուն քննութենէ մ'ետև լուծուելու: Կայսերական հրամանագիր մը 1874 մարտ 12ին այն որոշումը հաստատելով յայտարարեց թէ բարեպաշտական նուիրատուութիւնք և կառակք անբաժանելի են այն Պատրիարքական իրաւասութենէն յորմէ կախում ունին և որուն պէտք է յանձնուին: Հաղիւ կառավարութիւնն այս որոշումը գործադրելու վրայ էր, նոյն ազդեցութիւնք անոր գործադրութեան առջև խոչընդոտ դնելէ փորձեցան և

ամեն կողմէ դժուարութիւնները յաղեցին, մինչեւ իսկ սպառնալիքներ և խոտուներ ըրին։ Վերջին պատերազմին Ծագած դժուարութիւններ էին օգուտ քաղելով, ամեն միջոց՝ի գործ դրին մեր Պատրիարքարանին իրաւանց լիակատար գործադրութիւնը խափանելու։

Վերջերս Բէվէրտուտա կոնդակին տրամադրութեանց համեմատ անուանեալ կաթողիկի Ասորւոց Պատրիարքին Բ. Դրնէն հաստատութեան Պերաթը տրուեցաւ, հակառակ ամեն կասկածի, մինչդեռ այն Պերաթը մեր Պատրիարքարանին բողոքանաց վրայ, երկու տարիէ՝ի վեր առ կախ ձնացած էր։ Մուսուլի Յակոբիկեան Ասորւոց երկու եկեղեցիները վաստիկանի ընտրելոյն տրուեցան բռնութեամբ։ Յայտնապէս Գեր. Հաստունի պաշտպան և չատագով կանգնելով, անպատիժ թողուլ տրուին ղինք, երբ այս վերջինս՝ երբեմն խանդարիչ հաստատակաց բարեկարգութեան՝ կայսերական կառավարութենէն արտաքսուելէ յետոյ միայրապաք կը վերադառնար ինքնիրեն և առանց հրամանի Շատ չանցած՝ Մուսուլի կաթողիկ Քաղդէացւոց Պատրիարքին մեռնելէն օգուտ քաղելով՝ Բ. Դուան ասիպեցին հաստատութեան Պերաթ առ Վատիկանէն ընտրուած անձի մը, առանց ըստ կանոնի և ըստ դարաւոր սովորութեան իւր ազգէն ընտրուելու և Պատրիարքարանին միջոցաւ Բ. Դրան ներկայացուելու։

Այս ազգերութեան չնորհիւ, Քաղդէացւոց և մեր Պատրիարքարանին բերուածոյ բողոքները, հաղարաւոր աղերսագրերը, հեռագրերը, տեղեկագրերը և դրաւոր բողոքներ մեռեալ տառ եղան առանց որ և է արդեան։ Ամեն տեսակ հալածանք, բռնութիւնը և կեղեքմունք՝ի գործ դրուեցան մեր կրօնակցաց նկատմամբ առ և՝ի գաւառս՝ մեր եկեղեցիները մեր ձեռքէն խլելու և Գեր. Հաստունի ներկայիներուն յանձնելու, զմեզ պատիժ կամայ և հրամանաց հնազանդեցնելու և մեր Պատրիարքարանը կործանելու համար։

Վերջապէս՝ ո՛չ գիտեմ ինչ հնարքներով՝ յանկարծակի և մեկ գիշերւան մէջ յաջողեցան մեր Պատրիարքը հրաժարեցնել, կէս ժամու մէջ անոր համար անյապաղ հանել առ հասարակութենէն ծածուկ, և Հռոմ ղրկել մեր պատրիարքն, որ երկար ժամանակէ՝ի վեր իւր իրաւանց և բողոքանաց ապարդիւն ճնշումէն յուսահատած և ըրած ոչնչափ անպտուղ չանքերէն ձիւղիքապէս և բարոյապէս տկարացած էր։ Այս կերպիւ վրէժը կանխու պատրաստուած յատակագծի մը գործադրութիւնն ապահովել և Գեր. Հաստունին ճանբայ հարթել, որպէս զի այս վերջինս՝ չեմք գիտեր որա՛վ իրաւամբ՝ կարող լինի Պատրիարքութիւնը ձեռք անցուցնել՝ իբր ժառանգութիւն՝ առանց հասարակութեան ընտրութիւնն ու հաճութիւնն առնելու։

Նէ արդարև, թէ՛ պղնտութեան, թէ՛ արդարութեան և թէ՛ ամեն իրաւանց հակառակ եղող այդ ձեռնարկն յաջողեցան՝ի գլուխ հանել։ Մեր չանքերն ապարդիւն ճնացին. թէ՛ Մեծ–Նպարքոսին, թէ՛ արդարութեան և թէ՛ նոյն իսկ վեհ. Սուլթանին մեր միշտ ուղղած բազմաթիւ աղերսագրերուն բնաւ կարևորութիւն չտրուեցաւ։ Այս միջամտութենէն է որ մեր բոլոր դանգատներն ու բողոքներն՝ի դերեւ կը հանէ. այս միջամտութենէն է որ ոչ միայն Բ. Դրնէն ճանչուած և վաւերացած իրաւանց դործադրութեան համար մինչեւ իսկ վեհ. Սուլթանէն եղած հրամաններն աշնչացուց, այլ և պատրիարքական Պերաթի և պաշտօնի հնորհել առաջ նորին Գեր. Հաստունի, առանց դատաստանի, հակառակ այն հրապարակային դատապարտութեան օրէնքի ենթարկուած էր ինք և իւր ներկայացուցած սկզբունքն, ինչպէս նաև հակառակ իւր պաշտօնանկութեան և ծածկաբար մայրաքաղաքս դառնալուն, հակառակ նաև այն հակակրական զգացմանց և պայրանաց, զորս իւր անունն ու դատը կը յարուցանէր տերութեան քրիստոնեայ հասարակութեանց մէջ։ Այսպէս ահա մեր հասարակութիւնը նորէն ներքին խառնակութեանց մէջ կինայ, բռնական լուծի մը կ'ենթարկի և մեծապատիժ անդարմանելի կործանման մը կը դատապարտի։

Մնացեալն հետևեալ թուով

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտրա 3 մայիս.

Տէրութեանց մեծ ամառնութիւնն ցուցնատանի սահմանադրոց խնդրոյն լուծմանն համար դեսպանախորհուրդ մը գումարելու նպատակի Պ. Վատինկթօնի բերած առաջարկութիւնները կընդունին։

Լոնտրա 3 մայիս.

Անդղիա և Աւստրիա Պաթէնպէրկի իշխանին Պուլղարիոյ իշխան ընտրուելուն հաւանութիւն կուտան։

Լոնտրա 3 մայիս.

Հնդկաստանէն այս առաւօտ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ա.Ֆղանստանայ էմիր Եագուպ խան անմիջապէս Անդղիացւոց բանակակեդրոնը կերթայ Բրիտանական իշխանութեանց հետ անձամբ տեսակցելու համար։

Գահիրէ 2 մայիս.

Եւրոպացւոց առաւելակրութեան դէմ իւլեմային բողոքներուն վրայ, պետական խորհուրդ մը կազմելու համար Խեդիվին ունեցած դիտաւորութիւնն հաւանակատնարար՝ի բաց պիտի թողուի։

Լոնտրա 3 մայիս.

Թայմս լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Պարկսն և Իմֆիմանը դրաւելու համար Բ. Դրան ըրած առաջարկութիւնը Բուսիա չընդունիր, բայց միւս տէրութիւնք նպաստաւոր են այդ առաջարկութեան։

Լոնտրա 3 մայիս.

Օսմ. Բոնս.	11 3/8
Փոս. 1865	15 1/4
» 1869	14 1/8
» 1871	48 1/2
» 1872	21 1/2
» 1873	12 3/4
» Եգիպտ.	52 5/8
Անգլ. Բոնս.	98 3/4

Փարիզ 3 մայիս.

Օսմ. Բոնս.	11,50
Գալլ. Բոնս. 3 0/0	79,60
» » » Նոր	81,82 1/2
» » 5 0/0	114,10

Փարիզ 3 մայիս. Պուլվառ

Օսմ. Բոնսօլիտ	11,37 1/2

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ռուսիոյ կայսեր կազմանէ պրկուած Օպրուչէֆ զօրավարը շաբաթ օրը ժամը 8 1/2ին Ռուսիոյ դեսպան Լօպանօֆ իշխանին հետ կայսերական պալատն երթալով՝ Զարին նամակը մատոյց Սուլթանին։

Յետոյ Մեծ–Եպարքոսին Գաբրաչէշմէի ապարանքն երթալով, Ն. Բարձրութեան և հոն դանուող արտաքին գործոց նախարար Գարաթէոդորի փաշային հետ տեսակցեցաւ։ Մեծ—Եպարքոսն ալ երեկ Ռուսիոյ դեսպանատունն երթալով՝ փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Օպրուչէֆ զօրավարին։

Զօրավարն այսօր Ցիլիպէ կերթայ, ուսկից Աբեղեան Բուամէլիի և Գաղտիոյ դիւտուր քաղաքները պիտի երթայ և Ռուսիոյ կայսեր կազմանէ յայտարարութիւնն ալ պիտի հրատարակէ. կը կարծուի թէ այս յայտարարութեամբ Օպրուչէֆ զօրավարը պիտի խնդրէ Պուլղարիոյ թէ Պերլինի ղ աշխատութիւնը կատարելապէս

պիտի գործադրի և թէ հարկ է որ անոր արտաքսութեանց հնազանդին։

Նահանգապետ, կառավարչութեանց և դատաստանութեանց վերատեսութեան և կազմութեան համար մեզ իբր իզդէթ վաչայի նախագահութեան ներքև յանձնախումբ մը կազմուած է, որոյ անդամներն են Պոլսոյ քաղաքապետ Բիզա պէյ, ծերակուտի անդամ Լօղոֆէթ պէյ, Իւլեմաներէն Էմին էֆէնտի և Օսմանեան սպայակոյտի անդամներէն երկու անձինք։ Այս յանձնախումբն այսօր իւր առաջին նիստը կ'ընէ Բ. Դուռը։

Կը յիշեն ընթերցողք թէ կառավարութիւնը պղինձով առուտուրը դիւրացնելու համար 100 հազար ոսկւոյ պղինձ 5նոց և 10նոց կոխել տալ սկած է։ Վաղըմ լրագիրն հատուածաբար կը ծանուցանէ թէ այսչափ գումարի պղինձ հրապարակին երևնալով, պղինձի արժէքը չկրնալու համար, որոշուած է նոյնչափ, այսինքն 100 հազար ոսկւոյ պղինձ 40փարանոց վերջնել շրջաբերութենէն։

Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ մարտի առնականները վաղուընէ սկսելով կրնան պիտի վճարուին, և նախ Բ. Դրան դիւանները պիտի սկսի։

Երէկ հրապարակուած պաշտօնական ազդ մը մեզ առաւոտուց համար արծաթի դրամ պահանջելը կ'արգիլէ և թէ պատուիրեցէք որ բոլոր հնանիք հաստատութիւնն պղինձ դրամ պահանջեն չափաւոր հաշուով մը։

Աբեղեան Բուամէլիի ընդհանուր կառավարիչ Ալէքօ փաշան երէկ մայրաքաղաքս հասաւ։

Հայի գնդին համար կառավարութեան կողմանէ վճարուած թղթադրամի տարբերութեան գործին մէջ խարդախութիւնը տեղի ունեցած լինելով, Հրմնական բարենորոգմանց յանձնախմբին անդամներէն Թեվֆիք էֆէնտիի նախագահութեան ներքև քննիչ յանձնախումբ մը կազմուեցաւ։

Հասարակային չինութեանց նախարարութեան մէկ ազդը կը ծանուցանէ թէ կառավարութիւնն որոշեր է Հայաստ վաչայի երկաթուղագծի վարչութիւնն ընկերութեան մը յանձնել, և կը հրաւիրէ որ յանձնառուք յիշեալ նախարարութեան դիմեն։

Բերդասարկի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Մոսքուա դեռեն յորդելն վրայ, Մոսկուայի մէջ քանի մը հարիւր տուն ջուրերէն կոխտուեր են, շատ վնասներ եղեր է բայց մարդ կորուստ չէ եղեր. երկաթուղագործներ մի կամուրջներ փլեր են, և առուտուրը դադրեր է։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

ԵՍԱՅՄԸ ՈՒՄՈՒՐԻՏ Է

Երկ 12—22

Պօրսան Ցունայ Ս. Գէորգ ասնին պատճառաւ պոշ է։

Բամպլի երկաթուղի	Փր.	43,
Թղթադրամ	մր.	900
Մէճիտիէի տարբերութիւն	»	6 32
Չինկնոց	»	13
Պղինձ	»	153 —

ԱԶԳԱՅԻՆ

Հայաստան աշխարհի կարևոր, վանայ և Մշոյ գաւառաց երկրորդ լիազօր սեռուչ Աղաբէկեան վահժ. Սարգիս և ընդհանուր դատախազ Աղաբէկեան Մարկոս էֆէնտիներն այս շաբաթ օրը մայրաքաղաքս մեկնեցան։

Ամեն. Երիմեան Սրբազան, Գեր. Մելքիսեդեկ վարդապետ Մուրատեան, Ազգ. երեսփոխաններէ և պատուաւոր ազգայիններէ ոմանք և ուրիշ օտարազգիք փութացեր էին վահմ. Սարգիս էֆէնտիին նէնի բէյի ծովեզերեայ տունն երթալով իւնոյ բարեմաղթութիւններն և ընդհանուր ազգին ակնկալութիւնները ներկայեալ և բարի ճանապարհ և յաջողութիւն մաղթելու։

Լոյսի ընկերութեան թղթատար շոգենաւը՝ ժամը 10ին Ն. վահմ. թեան ծովեզերեայ տան քացը կէս ժամէն աւելի կանգ առնելով մեծ յարգանօք ընդունուեց և ճանբան շարունակեց։

Վահմ. Սարգիս էֆէնտի և եղբայրն ուղղակի Տրապիզոն պիտի երթան, ուսկից առաջին լիազօր տեսչ վահմ. Նուսուֆ փաշային հետ Կարին պիտի երթան, իրենց պաշտօնին վերաբերեալ կայսերական հրամարտակին ընթերցուելէն ետև՝ գործի պիտի ձեռնարկեն։

Գումը-Գափուի Մայր եկեղեցւոյ, Նէտիկ-Փաշայի և Գումը-Գափուի դպրոցի միացեալ թաղից հրաժարեալ երկու երեսփոխանաց տեղ երեկ նոր ընտրութիւն կատարուելով Մերտէմ-Գուլի ցարութիւն և Կիրատեան Մհժ. Աւետիս էֆէնտիները բացարձակ առաւելութեամբ երեսփոխան ընտրուեցան։

Գաբակէօմրիւկի թաղէն ալ կ'ըսուի թէ վահմ. Դ. Օտեան էֆէնտին ընտրուելու է։

Վանայ առաջնորդական տեղապահ Գեր. Երեմիա եպիսկոպոսին դէմ գանգատները նորէն չատցած են այս օրերս, գլխաւորապէս Սիմեոնականութեան մասին, որով ապօրէն պահանջու ձեռնադրութիւններ իսկ կընէ եղեր հակառակ կարգաց և կանոնաց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ։ Կըսուի թէ Գերմանացի ճանապարհորդին մնալովին Հայոց գերեզմանատան մէջ չընդունուելուն պատճառն ալ յիշեալ եպիսկոպոսն եղած է՝ վասն զի հինգ լիրա պահանջեր է, և երբոր չէ ստացեր, ինքն ալ գերեզմանատան մէջ թաղել չէ տուեր։

Թառն Ժողովը իւր վերջին նստին մէջ որոշեր է հրահանգ դրել վանայ դատաստանի ժողովը վերակազմելու. և առաջնորդական ընտրութիւն կատարելու, պայմանաւ որ երեմիա եպիսկոպոսը չկրնայ ընտրելի լինել. սակայն հարկ դատեր է նախ Ս. Պատրիարք հօր կարծիքն ստանալ։

Բալու մէջ նորընտիր առաջնորդական փոխանորդ Սարգիս վարդապետի և Նախանձեան Պօղոս վարդապետի յարուցած կուսակցական յուզմունքն օր քան զօր ծանրանալով վրայ լինելով, թառն ժողովը յիշեալ երկու վարդապետները Բալուէն հեռացնել որոշեց, և Պաղճեան Արժ. Բարթուղիմէոս վարդապետը Բալուի առաջնորդական տեղապահ անուանեց։

Ռօպէրթեան վարժարանէն մեզ դրուած նամակ մը կը տեղեկանանք թէ յիշեալ վարժարանին մէջ դրուած նամակ 40ի չափ Հայ աշակերտաց առկէց 4—5 տարի առաջ կազմած Հայ Սանուց ընկերութենէն, որոյ նպատակն էր ընկերութեան անդամից լրագիր և գիրք հայթայթել, մանաւանդ Հայերէն խօսելու համար ժամանակներ ունէին։ Զանգատուք գրամական վտքրիկ տուգանք մը գնահատելու կը դատապարտուին, յորում դ ոյացած դատերն Արարատ

եան ընկերութեան յառաջացուեր է ։ Ասկէց զատ, ամիս մ'աւելի է որ յիշեալ դպրոցին յառաջադէմ Հայ աշակերտները շաբաթն երկու անգամ փոխփոխելի Բումէլի–Հիսարի ազգային աղքատիկ դպրոցն երթալով՝ ձրիաբար դասախօսութիւն կ'ընեն, և ընկերութեան անձուկ միճակին ներածին չափ մերթ ընդ մերթ դպրոցական պիտոյք ալ կը նուիրեն յիշեալ ազգային դպրոցի աշակերտաց ։

Ռօպէրթեան վարժարանի Հայ աշակերտաց այս ազգասիրական աշխարքը մեծ գովեստից արժանի են, և կը յուսամք թէ օտար դպրոցներու մէջ ուսում առնող ամէն Հայ պատանեկաց նախանձելի օրինակ մը կը լինին ազգային զգացումն իրենց մէջ վառ պահելու և այս տեսակ ազգօգուտ գործեր կատարելու ։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ

31 մարտ 1879 Տիգրանակերտ

... Խմբագիր Մասիս ազգօգուտ լրագրոյ ·

Քաղաքիս ազգայնոց մէջ տիրած այժմեան խռովութեանց հեղինակին վրայօք քանի մը ճշգրիտ տեղեկութիւն տալը նպաստական մի պարտ կը համարիմ ։ Յուսամ եմ որ պիտի հաճիք ազգասիրաբար պատասխան Մասիսդ մի անկիւնը զետեղել իմ այս տխուր տողեր · իրաւամբ ըսելով՝ խիստ ցաւ է մի ազգասէր սրտի այսպիսի տխուր դէպք մը նկարագրել, բայց ի՛նչ օգուտ, պարագաներն այսպէս ընելու կ'ստիպեն մարդս ։

Թուականէս գրեթէ 2 1/2 տարի առաջ՝ տեղւոյս այժմեան առաջնորդ Գեր. Փիլիպպոս սրբազանն՝ արքեպիսկոպոսութեան աստիճան առնելու համար քաղաքէս մեկնելու պատրաստուեցաւ · առիթ իւրեան տեղապահ՝ Ազգ. վարչութեան որոշմամբ Հայրոցի Տէր Յովհաննէս քահանայն ընտրուեցաւ ։ Յիշեալ քահանայն իւր տեղապահութեան շրջանին մէջ չը դադրեցաւ՝ աւելի պարզը խօսելով՝ չյոգնեցաւ և չվհատեցաւ երբէք հարուածել՝ թէ՛ ժողովուրդը, թէ՛ ընկերութիւններն և թէ դպրոցները · այն աստիճանաւ որ քաղաքիս մէջ գտնուող ընկերութիւնք կանգ առին գործելէ, սկսան միայն այդչափ աշխատութիւններով կատարած և մինչև ցայդ վայր բերած արդիւնքնին չկորսնցնելու համար աշխատիլ անդադրելին ։ Չը մոռնամ նաև ըսելու որ՝ այս քահանային համամիտ էին ժողովական էֆէնտիներէն մեծագոյն մաս մը ։

Այս շրջանը փախուեցաւ գրեթէ՝ Փիլիպպոս սրբազանի գալստեամբը · այս գալստեան չարագուշակ լուրը կորեկէր խոցեց Տէր Յովհաննէս քահանայի սիրտը։ Շատ ջանաց բայց իւր կարծեաց արգիլել յիշեալ եպիսկոպոսի գալուստը· բայց չկրցաւ բան մ'ընել, որովհետև խելօք ժողովուրդը օր առաջ նորա գալստեան կ'սպասէին անհամբեր, որպէս զի գոնէ այս պատուհասը վերցնէ իրենց գլխուն վրայէն. վերջապէս բարեբաղդաբար հասաւ Տիգրանակերտ Փիլիպպոս սրբազանն։ Այն ժամանելու բերկրալից լուրը մինչ դեռ ժողովրդեան սիրտը անպատում ուրախութեամբ լցած էր, անդին պատուհասը կատղած՝ իւր կողմն որսալու կը ջանար, (բայց ի ժողովականները մեծագոյն մասին, որոնք իւր չահուց հաստատ ձիրաններուն զոհուած էր) ժողովրդեան մէկ մասը, որպէս զի ամբոխն իրաւու ձգելով խնկելեան թագաւորէ· այս վերջին յոյսն ալ չիրականացաւ ։

Քաղաքիս ազգայիններէն մի քանին՝ քաղաքէս 12 ժամ հեռաւորութիւն ունեցող Բարձ. Օ. Աստուածածնայ վանքը գնացին ։ Սոցա պաշտօնն ուրիշ բան չէր, բայց եթէ տանձնալի խօսիլ Գեր. առաջնորդին, որ երբ Տիգրանակերտ հասնի՝ անմիջապէս այլ աքեղած քննութիւններն ընելէ վերջ հեռացնէ զինքը քաղաքէս ։ Ազգասէր և հեզաբարոյ առաջնորդն երբ քաղաքս եկաւ, իրաւամբ գըտաւ զինքն այն ընթացից մէջ որպէս իրեն տեղեկացուցեր էին · բայց չուզեց խառութեամբ վարուիլ իւր հետ, աւելի պատշաճ թողուց զինքը խրատել բարոյականապէս · բայց Ս. առաջնորդին խրատներն և յանդիմանութիւններն իսկ օգուտ չտուին ։

Այս ընթացքով 4–5 ամիս կենալէ վերջ՝ հակառակ Կրօնական ժողովոյ որոշման՝ Գուրպան–պայրամի օրը Պատարագին անմիջապէս յետոյ տասնձին կերթայ քաղաքիս բարձրաստիճան մահմետականաց տուներն այցելութեան՝ Պայրամի շնորհաւորութեան պատճառ ։ Ասոր վրայ Կրօնական ժողովն 8 օրուան համար փիլոնազուրկ կընէ զինքը · բայց ինքը բնաւ չանսալով որոշման՝ եկեղեցի կ'երթէ պատարագելու համար · երբ յիշեցուի իրեն փիլոնազուրկ ըլլալը, կը կատղի և եկեղեցւոյ մէջ առաջնորդին վրայ կը յարձակի քրդաբար ։

Անհատափ ներկայ խռովութեանց չարժարիքը ։

Այս անգամ ժողովուրդն յոյս ունէր որ թղթարերով նամակ պիտի ընդունէր Ս. Պատրիարք Հօրմէն այս խնդրոյն վերջ տալու համար · բայց թղթարերը գալով՝ յիշեալ քահանայի գործիք ժողովական էֆէնտիներն կերպով մը իրենց ձեռք կը ձգեն, 'ի վերջոյ Գեր. Առաջնորդն իմանալով իրենց քով ըլլալը՝ կը գրէ մէկը որ իրեն դարձնեն · սակայն մինչև ցարդ դարձուցած չեն · այսպէս ահա Տիգրանակերտցի ազգայինք մի յամառ կղերի պատճառաւ խռովութեանց մէջ ինկած են ։

Ս. Պատրիարքի ուշադրութեանը կը յանձնեմ այս տողերը, որ անմիջական անօրէնութիւններն 'ի գործ դնէ · առայժմ այսչափ գրելով կը կնքեմ հոս իմ խօսք ։ Գալիք թղթատարով դպրոցաց և խռովութեանց չարունակութիւնը գրելու մասին խոստանալով կը մնամ Ձերդ

Ամենախոնարհ ծառայ

Գ. Վ.

... Տէր ·

Ուրախութեամբ լսեցի թէ երեկ ուրբաթ (20 ապրիլ) Իւսկիւտարու «Ազգանուէր Հայուհեաց» անուն ընկերութիւնը, որոյ նպատակն է 'ի Հայաստան աղջկանց վարժարաններ կանգնել, նիստ մ'ըրած է · բայց պահ մը վերջ այդ ուրախութիւն տրխրութեան փոխեցաւ, զի անտեղութիւն մը պատահած էր հոն ։

Դեռ ատենը չբացուած՝ վարժապաններու վրայ կը խօսուի և բողոքական Հայոց վարժարանն անարգանօք կը պարսաւեն 'ի ներկայութեան հրաւիրեալ Հայ բողոքականուհեաց և մինչև իսկ կրօնական կնճռոտ խնդիր մը պիտի յարուցանէին եթէ Հայ բողոքականուհիք կարևորութիւն տային ։ Ամօթ կը համարիմ նոցա կըրօնականի վերաբերեալ մի քանի ըսած խօսքերն յիշել, որ երբէք պատիւ չեն բերեր լուսաւորեալ ազգի մը։

Ազգային ընկերութեան մէջ պէտք են ամէն Հայ անհատներ անխտրակցիլ թէ՛ Լուսաւորչական, թէ՛ Հռովմէական և թէ Բողոքական, քանի որ ամէնքն Հայկայ որդիք են և քանի որ ամէնքն իրենց հայրենիքն եղող Հայաստանը լուսաւորելու փափաքողներ են ։

Ուստի կը խնդրուի «Ազգանուէր Հայուհեաց» ընկերութեան Գործադիր ժողովէն, որ այսպիսի անտեղութեանց առաջքն առնու, եթէ ոչ՝ ազգային միութեան կապերը կը քակուի և ընկերութիւնը տապալելով իւր նպատակին չկրնար հասնիլ ։

Ընդունեցէք, Տէր Խմբագրապետ, երկտողիս անկիւն մը շնորհելով իմ ամենախորին շնորհակալութիւններն ։

Որով մնամ Լուսաւորչական Ոսկերիչ

21 ապրիլ 1879 Իւսկիւտար   Պարոն Տ.

---

20 ապրիլ 1879

... Խմբագրապետ Տէր ·

Ուրախութեամբ կարդացինք Ձեր պատուական թերթին մէջ Արարատեան ընկերութեան ապրիլ 15ի տարեդարձի կոչունքի նկարագրութիւնը։

Իբր մի Հայ անհատ պարտաւոր եմ հրապարակաւ շնորհակալութիւններս յայտնել Արարատեան ընկերութեան Մեծապատիւ անդամոց, որք այն տարեդարձը տօնելու որոշուած ատուած ժամանակ՝ միանգամայն որոշած են որ այս առթիւ եղած ծախքերն իրենց մէջ հանգանակութիւն մ'ընելով գոցեն, առանց ընկերութեան սնտուկին ծանրութիւն տալու, և այս իրենց որոշումն 'ի գործ դրբած են ։

Այս առթիւ խմբագրապետ Տէր, ընդունեցէք յարգանաց և մեծարանաց հաւաստիքն ։

Ձեր Խոնարհագոյն ծառայ

Կ. Պոլիս 10 ապրիլ 1879

... Խմբագիր Տէր Մասիս պատուական լրագրոյ ·

Ազգային Մատենադարանի անօրէն ժողովն՝ ընկերութեան երկամեայ շրջանին հաշուեկշիռը պատրաստած է, զոր ներփակեալ կը յղեմ առ ձեզ, խնդրելով որ բարեհաճիք ձեր պատուական լրագրին միջոցաւ հրատարակել ։

Այն առթիւ հարկ կը համարիմ ծանուցանել՝ որ ընկերութեանս գանձապետ Մեծ. Բարսեղ էֆէնտի Հալաճեան հրաժարած է իւր պաշտօնէն, ծանր զբաղմանցը պատճառաւ։ գոհ եմք որ նորին Մեծապատուութիւնը յօգուտ ընկերութեանս ծառայեց ։

Ընկերութեանս նորընտիր գանձապետն է Մեծ. Սարգիս էֆէնտի Նազլեանեան, որոյ գործունէութիւնը ծանօթ է հասարակութեան ։

Ընկերութեանս Մեծ. անդամակցաց անունքն, ինչպէս նաև ազգասէր նուիրատուաց և երկամեայ միջոցի մէջ եղած նուէրներուն ցուցակը կախուած է 'ի դահլիճ Մատենադարանին, և պիտի հրատարակուի առանձին տետրակաւ ։

Լի եմք յուսով՝ որ բարեսէր ազգայինք պիտի փութան իւրեանց պատուական անուններով մեծարել ընկերութիւնս, 'ի նպաստ և 'ի յառաջդիմութիւն Հայկական դպրութեան, որում նուիրուած է Ազգ. Կեդրոնական Մատենադարանս ։

Նախագահ ընկերութեան
Ազգ. Մատենադարանին Հայոց
Խորէն Արքեպիսկոպոս Նար–Պէյ·

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ազգային Մատենադարանին Հայոց

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ ՄՏԻՑ ԵՒ ԵԼԻՑ

1877 մարտ 9էն սկսեալ մինչև 28 մարտ 1879

ՄՈՒՏՔ

Ի տրոց մշտնջենաւոր անդամոց	14784
» կանոնաւոր	3949
Ի նուիրատուութեանց	2431
Ի վաճառմանէ աւելորդ գրեանց	1560
Ի Սարգիս էֆէնտի Նազլեանեանէ (փոխառութիւն)	942 50
անցուկ դրամ զր.	23,666 50

ԵԼՔ

Շինութիւնք դարանաց և կարասեաց	4552 50
Գնումն մանր կարասեաց	1056
» ձեռագիր մատենից	1176
» տպագիր »	611
Ծախք տպագրութեանց և հրատարակութեանց	2339
» գրասենեկի	2118 25
» մանունք պանդանք	3161
» վարձք պաշտօնէից	4983 50
Վճարք դրամականք	1731 75
Պահանջք Բարսեղ էֆէնտի Հալաճեանէ	1841 50
» մանունք պանդանք	293
անցուկ դրամ զր.	23666 50

19 ապրիլ 1879   Համարակալ
Բ. Թ. Տէրզեան

Կ. Պոլիս 20 ապրիլ 1879

... Խմբագիր Մասիս լրագրոյ·

Դպրոցասիրաց–Արևելեան ընկերութեան Տնօրէն խորհուրդն իւր պաշտօնավարութեան առաջին եռամսեայ շրջանին վերաբերեալ հասութից և ծախուց հաշուեկշիռը կը փութայ հրատարակել ի գիտութիւն արդոյ ազգայնոց ։

Հաճեցէք, Խմբագիր Տէր, հիւրընկալել ձեր թերթին մէջ ներփակեալ սոյն հաշուեկշիռը, ընդունելով կանխաւ մեր շնորհակալիքը ։

Ատենադպիր   Ատենապետ
Թ. Շահնազար   Մ. Տամատեան

ՀԱՍՈՅԹՔ ԵՒ ԾԱԽՔ
ԴՊՐՈՑԱՍԻՐԱՑ–ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԸՆԿԵՐ.

1879 Յունուար 1է մինչև մարտ 1879·

ՊԱՐՏՔ

1879 տարւոյ առաջին եռամսեայ շրջանի մէջ հաւաքեալ ամսավճարք	2717
1878 տարւոյ Միացորդ ամսավճարներէ հաւաքեալ 1476 դահեկան թղթադրամ	325 50
Ռուսսոյթի ճիւղէ հասոյթ	200
Նուէր հաւաքեալ 'ի Մանչեսթըր Անգղ. ոսկի 4.7	474
Նուէր հաւաքեալ 'ի Տրապիզոն 2815 դհկն. թղթադրամ	401 25
Նուէր հաւաքեալ յԱդրիանուպօլիս	6075
Նուէր հաւաքեալ 'ի Տփխիս 775 ռուբլի	8280
Նուէր հաւաքեալ 'ի Կ. Պոլիս	535 50
Պատուոյ անդամակցութեան տուրք հաւաք.	271 75
800 Քօնսօլիտէներու վրայ առնուած բըրօր	180
Պարահանդիսի զուտ հասոյթ	75021 25
	94481 25

ՊԱՀԱՆՋՔ

Մշտ. վարժարանի հմր. ծախուած	2212 75
Տպագրական և այլ կեդրոնական ծախք	1529 75
Վնաս 'ի փոխանակութենէ արծաթոյ յոսկի	162 75
Կլոր աւաւելութեան հասութից	90776
	94481 25

Վասն ճշգութեան

Գանձապետ   Համարակալ
Կ. Պ. Սէֆէրեան   Գ. Շնորհքեան

ԻԼԱՆ

Ցէօխանէ վէ իզմիտ Փապրիգալարը իչուն չէրայիթի մուգարրէրէսի իլէ միւպայեա օլունաճագ Ուեյաֆիք եարաղըրընը իճրա խուլէն մ'ունաքասադըսնա պէհէր գըյէսի օն իքի դրուչա թէնէզզիւլ իւերէք վէ նամը Ազիզ խոարէսի աէկիրմէնլէրի հասըլաթընտան ֆիրուխթ օլունաճագ ալթը եիւզ պին գըյէ քէբէկին տախի օն իւչ բարայա օլարագ Յալիպլէրի եօհտէսինտէ գալըրըը կիպի նիզամիյէ Հալթալ անպարընա ալընաճաղը էվվելճէ իլան օլունան օ'մուզ պին չէքի համալըն տախի չէրայիթի մալիւմէսիյլէ սէքսէն պին չէքիյէ պիլ իպլաղ ֆիյաթը մուգարրէրէսի վէճհլէ թալիպլէրի եօհտէսինտէ գալմըշ վէ պունլարըն նիսանը րուզմէսին եիկիրմի իւչիւնճիւ փազար իրթէսի կիւնիւնտէն եիկիրմի ալթընճը բէնճշէնպէհ կիւնինէ դատար պէհէր կիւն միւնաքասասը վէ միւզայէտէլէրինին իճրասը մուգարրէր պուլունմուշ օլմաղլէ թալիպ օլանլարըն Ցարի Շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի ·

19 Նիսան 1878

Պապը Սէրասքէրի

Advertisements referring to British or American Goods, etc., are exclusively received for this Paper at
EUG. MICOUD'S Foreign Advertising Agency 139—140, Fleet Street, London.

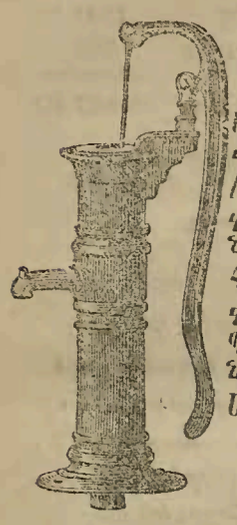

ՋՐՀԱՆ

Ամերիկայի Ջրհաններն մեծ և փոքր, երկաթէ հաստատուն խողովակներով թէ Ջրշղշղներու և թէ խոտունկ հօրերու համար ամէն գներով կը ծախուի, Կ. Պոլիս Գալաթիա Մինասեան և ընկերաց Ամերիկայի մազազան։

ԿԱՐԻ ԳՈՐԾԻՔ

Փոքր ավանձերդ կոչուած ձեռքով դարձող ու անքակ կար կարող գործիքը ամեն տեսակ կար մեծ դիւրութեամբ կը կարէ ու դինն ալ ամաժան է, երաշխաւորութեամբ կը տրուի, աւրուածները կը շտկուի ու կարելի չգիտցողին դաս կը տրուի. կը ծախուի Կ. Պոլիս Գալաթիա Մինասեան և ընկերաց Ամերիկայի մազազան։

ՕՐՆԱՒԱՅՈՒԹ

ՏԱՄԱՏԵԱՆ ՋՈՒՂՈՒՐԱՆ

Օրուան տաքս Ընդ. 465

Հայ, Տաճիկ և Եւրոպացի տպագրական առառեր իրենց ամեն տեսակ ներով կը գտնուին պատրաստ էսիատ արժան գիներով։

Ա. Զ Գ

Մինաս Ջերալի գործերը՝ Պօլսոյ գրածախներէն զատ՝ Բերայի կողմն ալ կը ծախուին Գալաթա—Սարայի դպրոցին դիմացի Գ. Պօսէն գաղղիացի գրածախէն քով, հետևեալ գիներով.

Գրական փորձեր	*2 ֆրանք*
Աղբ. Դաստիարակութիւն	*1 1/2 „*
Թէ ի՛նչ չահեցանք գերեզմինի վրայ ճաշելէն	*75 անդիմ։*
Հայաստան և Իտալիա	*1 ֆրանք*

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՊԸ

Հեղինակ

ՎԻՔԹՕՐ ՀՒԿՕ

Թարգմանեց Յ. Կ. Սըվաճեան

Գարուս մեծ հանճարին ասյն նոր գործին թարգմանութիւնը իզմիրէն հատած ըլլալով կը ծախուի նէնի—ճամի Զիլինկիրլէր ճատաէսի թիւ 2 Ս. Ղուկասեան գրատունը։

Գին մէկ քառորդ մէճիա։

ԷՕԺԷՆ ՍԻՒ

ԴԻՒԱՆԱԿ ԲԼՈՒՐ

Թարգմանեց Ս. Ղուկասեան

«Թափառական Հրեայի» անուանի հեղինակին խիստ հետաքրքրաշարժ մէկ վէպն է, որուն թատերը գը քանի մը տարի առաջ կէտիկ բաշխի թատրոնին մէջ ներկայացուելով մեծ ընդունելութիւն գտաւ արդյ հասարակութենէն։ Գործը երկու հատորէ կը բաղկանայ, որուն առաջինը իզմիրէն հատած ըլլալով կը ծախուի նէնի ճամի Զիլինկիրլէր ճատաէսի թիւ 2 Ս. Ղուկասեան գրատունը։ Գին 2 ֆրանք։

ԹՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԻՆ

Կ. Ս. ԻՓԻՒՃԵԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐՈՒԷԻ

ՇԱԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1879 ԱՊՐԻԼ 4 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԻԱԼ

ՄԻՆՉԵՒ ԱՊՐԻԼ 30

ԲՈՍՓՈՐԻՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈՒԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ	Ելեւոպական Երթ	Թիւ
11 30	Կէնթահալկէն Մկզարը Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Կէնթէքէօյ, Սմիռնիա, Էմիրկ-Պօյաճ. Ր. Հիսար, Պէշիկթաշ։	32
12 30	Կէնթար. Մկզարը. Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Կէնթէք. Էմիրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար, Պէշիկթաշ։	20
1 45	Կէնթահալկէն Մկզարը. Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա, Կէնթէք. Սմիռն. Էմիրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար, Պէշիկթաշ, Արնաւ.	18
3	Մկզար, Պէօյիւք. Թար. Կէնթէք. Սմիռն. Էմիրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար, Պէշիկթաշ, Արնաւ. Գաւրուչ. Օրթաքէօյ. Պէշիկ.	32
4 15	Կէնթահան. Մկզ. Պէօյիւք. Թար. Կէնթէք. Սմիռն. Էմիրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար, Պէշիկթաշ, Արնաւ. Գաւր. Օրթաքէօյ. Պէշիկ.	28
5 15	Կէնթահան. Մկզ. Պէօյիւք. Թար. Կէնթէք. Էմիրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար, Պէշիկթաշ, Արնաւ. Զէնկ. Պէյլեր. Օրթաքէօյ, Գուզկ. Պէշիկթաշ, Իսկիւտար։	28
6 15	Կէնթահալկէն Պէօյիւք. Թարապիա, Պէյքօզ, Կէնթէքէօյ, Էմիրկ. Գանըճա, Ր. և Ա. Հիսար, Գանտիլլի, Արնաւ. Զէնկ. Պէյլեր. Օրթաքէօյ, Գուզկ. Պէշիկթաշ, Իսկիւտար։	4
8	Ր. և Ա. Գալաթայէն Կէնթահան. Մկզար. Պէօյիւք. Թարապիա, Պէյքօզ, Կէնթէք. Էմիրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար, Պէշիկթաշ, Արնաւ. Գաւրուչ. Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։	20
10	Մկզարտուրնուէն Պէօյիւք. Թարապիա, Կէնթէքէօյ, Էմիրկէն, Ր. Հիսար, Արնաւ. Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։	22

Աբնաւլար էճէյէն

11 45	Արնաւլաքէօյէն, Գաւրուչ. Օրթաքէ. Պէշիկթաշ։	28
12 15	Արնաւլաքէօյէն, Գաւրուչ. Օրթաքէ. Պէշիկթաշ։	23
12 30	Պէշիկթ. Արնաւ. Գաւրուչ. Օրթաքէ. Պէշիկթաշ, Գալաթա։	22
1 20	Արնաւ. Գաւր. Օրթաքէ. Պէշիկ. Գալաթա։	28
2	Արնաւ. Գաւր. Օրթաքէ. Պէշիկ.	23
3	Արնաւ. Գաւրուչ. Օրթաքէ. Պէշիկ. Գալաթա։	17
10 15	Արնաւլաքէօյէն ուղղակի կառնուչ։	19
11	» » »	28

Ակչալար էճէյէ

11 45	Պէյքօզ, Բաշտար. Գանըճա, Ա. Հիսար, Գանտիլլի, Վանիքէօյ, Զէնկիքէօյ, Պէյլերպէյ, Գուզկ.։	19
11 45	Արնաւ. Վանիքէօյ, Զէնկիլ. Պէյլեր. Գուզկ. Գալ։	4
12 15	Ր. և Ա. Գալաթայէն Մկզար. Պէօյիւքտէ. Թար. Պէյքօզ,	17

Բաշտ. Գանը. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Զէնկիլ. Պէյլեր. Գուզկ.

3	Պէօյիւք. Պէյքօզ, Բաշտար. Գանը. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիքը Զէնկ. Պէյ. Գուզկ. Գալաթա։	34
8 45	Պէօյիւք. Պէյքօզ, Բաշտար. Գանըճա, Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Զէնկիլ. Պէյլերպէյ, Գուզկ. Իսկ.	23

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈՒԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ	Եւրոպական Երթ	Թիւ
1 45	Գալ. Իսկ. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթ. Պէյ. Զէնկ. Արնաւ. Գանտ. Ա. և Բ. Հիսար, Գանը. Էմիրկէն, Սէնկէր. Պէյքօզ. Թարապ. Պէօյիւք. Կէնիմահ։	4
1 30	Պէշիկթ. Օրթաք. Ամնավ. Բ. Հիսար. Էմիրկ. Կէնիք Թարապ. Մկզար.	32
2 30	Պէշիկ. Օրթաք. Ամնավ. Պէպէք, Բ. Հիսար Պօյաճ. Կէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մկզարպ. Կէնիմահ.	28
5	Գալ. Պէշիկ. Օրթաք. Ամնավ. Պէպէք Բ. Հիսար, Պօյաճ. Էմիրկ. Կէնիք. Պէյքօզ, Թարապ. Պէօյիւք. Մկզարպ Բ. և Ա. Գալաթա։	20
6 30	Իսկ. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Զէնկ. Արնաւ. Գանտ. Բ. Հիսար, Պօյաճ. Կէնիք. Թար. Պէօյիւք։	23
8	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Ամրնավ. Բ. Հիսար, Էմիրկ. Կէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Ամկզարպուրնու։	22
10	Ամրնավ. Պէպէք, Բ. Հիսար, Պօյաճ. Էմիրկ. Սմիռն. Կէնիք. Թարպ. Պէօյիւք Մկզար. Կէնիմահ։	32
10 40	Պէշիկ. Օրթաք. Ամրնավ. Պէպէք, Բ. Հիսար, Էմիրկ. Սմիռն Կէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մկզարպ. Կէնիմահ	18
11 15	Պէպէք, Բ. Հիսար, Պօյաճ. Էմիրկ. Կէնիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւք. Մկզարպ. Կէնիմահալէ։	20

Աբնաւլար էճէյէ

12 45	Ուզղակի Արնաւլաքէօյ։	28
1 30	» »	23
2 30	» »	17
9 30	Գալ. Պէշիկ. Օրթաք. Գաւր. Արնավ.	19
10 15	Գալաթա, Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գաւր. Արնավ.	28
11 15	Գալաթ. Պէշիկ. Օրթաք. Գաւրուչ. Արնավ.	23
11 40	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գաւրուչ. Արնավ.	28
12	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գաւրուչ. Արնավուտ.	4

Ակչալար էճէյէ

2 30	Իսկ. Գուզ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանը. Բաշտ. Պէյքօզ, Թարապ. Պէօյիք. Կէնիմահ.	19
9 45	Գուզկ. Պէյլերպ. Զէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանը. Բաշտ. Պէյքօզ, Պէօյիւքտ. Մկզարպ. Բ. և Ա. Գալաթ։	17
10 30	Գալաթ. Գուզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանը. Բաշ. Պէյքօզ, Թարապ. Պէօյիքտ.	34
11 15	Գուզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանը. Բաշտ. Պէյքօզ։	19
11 40	Գալաթ. Գուզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք. Պէպէք։	22

Լրագիրս ամեն օր կը հրատարակուի բայց ի կիրակի և ասն օրերէ։

Բաժանորդագրութեան տեղն է Գալաթիա Սանտըդճըլար Ճատաէսի թիւ 198, Նօթօ Խան Մատխի խմբագրատունը։ Իսկ գաւառաց մէջ հետևեալ հոգաբարձուաց գրասենեակները.

ՋՄԻՒՌՆԻԱ. Սահեան և Փ. Տէտէեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Թարով » Էսկիճեան.
ՊՐՈՒՍԱ. Սահեան և Փ. Թանկիրեան.
ՌՈՏՈՍՔՕ. Արժ. Տ. Արիստակէս ա. ադ. քահանայ Ֆէսլեան.
ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՕԼԻՍ.
ՍԱՄՍՈՒՆ.
ՏՐԱԳԻԶՈՆ. Ս. Լիմէքճեան և Ֆէնեան.
ԱՄԱՍԻԱ.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ. Նալարէճ և Փ. Յ. Խաթմալըլեանց.
ԵՒԴՈԿԻԱ.
ԲԱՐԲԵՐԴ և ՏԷՐՍԻՄ. Կիրակոս և Փ. Ս. Ղազանճեան.
ԵՐԶՆԿԱ. Թադէոս և Փ. Բաղրատունի.
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ » Ջաքարեան.
ՄՈՒՇ. Մկրտիչ » Փօթիկեան.
ՎԱՆ.
ԲԵՐԻԱ. Սեդրակ » Խարաճեան.
ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ. Թովմաս և Փ. Թաշճեան.
ԵԴԵՍԻԱ. Գէորգ և Փ. Ոսկերչեան.
ՄԱՐԱՇ.
ՖՕՔՇԱՆ. Ֆէրհատ ապա Ս. Ֆէրհատեան.
ՏՓԽԻՍ. Պ. Նիկողայոս Տ. Ղևոնդեան.
ԿԱԼԿԱԹԱ. Գնարոս ապա Հ. Գրիգորեան.

ԻՄՍԿԻՒՏԱՐ ԲԱՆՈՂ ՇՈՒԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Իսկիւտարէն Գամարջ. Ժամ		Գամարջէն Իսկիւտար. Ժամ	
12	6 30	12 15	7
12 30	7	12 45	8
1	8	1 40	8 30
1 25	8 30 Պէշիկթաշ	1 40	9
1 45	9	2 10	9 30
2 20	9 30	2 40	9 50
2 45	10	3	10 10
3 10	10 20	3 30	10 40
3 50	10 40	4	11
4 15	11	4 30	11 20
4 40	11 20	5 5 Պէյք.	11 35
5 25	11 40	5 45	11 50
6	12	6 30	12 5

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

Իսկիւտարէն Գամարջ. Ժամ		Գամարջէն Իսկիւտար. Ժամ	
12	6	12	
12 30	6 35	12 30	6
1	8	1	6 25
1 30	8 40 Պէշիկթաշ	1 30	8
2	9 20	2	8 45
2 30	10	2 30	9 20
3 5	10 30	3 5	10
3 45	11	3 45	10 30
4 30	11 30	4 30	11 5
5	12	5	11 35
5 25		5 25 Պէյք.	12 5